

בס"ד. ש"פ האזינו, י"ב תשרי ה'תשמ"ב

(הנחה)

כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף גו', הנה מה כתיב לעיל מיני² ימצאהו בארץ מדבר, ואח"ז מסיים³ הוי' בדד ינחנו. הנה הפירוש הפשוט בזה הוא, שהקב"ה נוהג עם בני ישראל ברחמים כמו הנשר המרחף על גוזליו (וכפרש"י), כלומר, שיש רחמי נשר כפשוטם, ויש רחמים שהם כמו נשר ולמעלה הימנו. והנה כל הענינים שבתורה ישנם בכל העולמות עד למעלה מעלה, ומזה מובן, דכשם שיש ב' בחינות אלו בעוה"ז הגשמי (נשר וכמו נשר), כך הוא בעולמות שלמעלה ממנו, עולמות ביי"ע, עד לעולם האצילות, דאף שיש בו ע"ס הרי הוא עולם האחדות, ומ"מ גם בו יש בחי' נשר והיא מדת הרחמים דאצי', ויש בו בחי' כנשר, היינו רחמים שלמעלה מומדת הרחמים⁴. אמנם אעפ"כ הרי עיקר התורה היא למטה כמאמר⁵ תורה לא בשמים היא, וכתורת הרב המגיד⁶ על מארז"ל⁷ דע מה למעלה ממך, שכל הענינים שלמעלה תלויים בכך, בעבודת האדם הנמצא למטה, ובפרט אחרי מ"ת שאז ניתנה התורה למטה ולא בשמים היא (כנ"ל). ועוד זאת, דכל הגבוה יותר יורד למטה יותר⁸, היינו דהענין הכי נעלה (שבתורה) נמצא דוקא למטה, ומזה מובן גם בענין הנשר, שפסוק זה כולל את ב' הקצוות, דהרחמים הכי עליונים נמשכים דוקא למטה במקום שבו רחמי נשר כפשוטו.

והענין הוא, דהנה כתיב⁹ שלשה המה נפלאו ממני גו' דרך הנשר בשמים גו', ומבואר במ"א¹⁰ דהפלא הוא איך יש פני נשר שהוא עוף טמא במרכבה העליונה. וצריך להבין¹¹, שהרי יש במרכבה גם פני ארי' אל הימין¹² שהוא חי' טמאה, ומדוע הפליאה היא על הנשר דוקא. והביאור בזה, ע"פ המבואר במ"א¹³ שדרך הנשר (פני נשר שבמרכבה) הו"ע קו האמצעי. וזהו מה שתמה על פני נשר דוקא¹⁴, כי פני

(1) פרשתנו לב, יא.

(2) שם, י.

(3) שם, יב.

(4) ראה אוה"ת פרשתנו ע' א'תרפג ואילך. וראה לקו"ת פרשתנו עח, ג.

(5) נצבים ל, יב. ב"מ נט, ב.

(6) לקוטי אמרים (הוצאת קה"ת) סקצ"ח (ג, סע"ג).

(7) אבות פ"ב מ"א.

(8) הובא ונתבאר בשערי אורה ע' נח ואילך.

(9) משלי ל, יח-ט.

(10) ל"ת להאריז"ל עה"פ משלי שם.

(11) אוה"ת שם ע' א'תרפט. ד"ה כנשר יעיר קנו תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ע' עתר). תרע"ח (סה"מ

תרע"ח ע' ל). תשכ"ט (לעיל ע' קא ואילך).

(12) יחזקאל א, י.

(13) אוה"ת שם ע' א'תרפה ואילך. סה"מ תרע"ח שם ע' כד ואילך.

(14) ראה אוה"ת שם ע' א'תרצ. המשך תער"ב שם. לעיל ע' קא.

ארי' אל הימין, דפני ארי' שבמרכבה הם בקו הימין העולה בחיצוניות הכתר בלבד, ואין זה פלא כ"כ, משא"כ פני נשר שהם בקו האמצעי העולה בפנימיות הכתר¹⁵, יפלא מאד איך יש פני עוף טמא בפנימיות הכתר.

וביאור הענין, דהנה דוקא להיות מדת הרחמים מושרשת בפנימיות הכתר, לפיכך נפלה למטה מטה, וזהו שנק' נשר מלשון נשירה ונפילה¹⁶, דנפיל מן דרגי', עד לעוף טמא שמחוץ למקום הקדושה. ובזה יובן המשך הפסוקים, דכתיב לעיל מיני' ימצאהו בארץ מדבר גו', דמדבר הוא מקום אשר לא ישב אדם שם¹⁷, היינו שהוא מחוץ למושב האדם העליון¹⁸, ועד"ז מחוץ למושב בני ישראל הקרויים אדם¹⁹ אדמה לעליון²⁰, כי בכל ישראל יש נפש הקדושה שהיא חלק אלוהה ממעל ממש²¹, וכדכתיב לפני²² כי חלק הוי' עמו גו', ולפיכך אין להם שום שייכות למקום המדבר (שמחוץ לקדושה), ולא זו בלבד שלא ישב אדם (היינו ישראל) שם, אלא שלא עבר שם, היינו שאין לישראל כל שייכות למקום זה. וזהו שממשיך כנשר יעיר קנו גו', כי למקום זה נפלה בחי' נשר.

אמנם²³ גם על מקום זה נאמר ימצאהו בארץ מדבר גו', דגם משם יקבצך ה' אלקיך ומשם יקחך²⁴. וההעלאה והתשובה ממקום זה היא ע"י גילוי בחי' כנשר בדרגא הכי עליונה, בחי' פנימיות הכתר, כי מיני' ובי' אבא לשדי' בי' נרגא²⁵, ועי"ז עולים לפנימיות הכתר. דכיון שכל הגבוה יותר יורד למטה ביותר הרי דוקא ע"י שעולים ממקום רחוק כזה, העלי' היא למעלה ביותר. וע"ד המבואר בכ"מ²⁶ (מל"ת להאריז"ל²⁷) בפ"י הכתוב²⁸ כי לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מוצא פי הוי' יחי' האדם, שהמדבר צריך למוצא פי הוי' שבדצ"ח, משום שמזה שנפלו הניצוצות למטה ביותר (בדצ"ח שלמטה ממדבר) מוכח ששרשם למעלה יותר, ולכן בכחם דוקא להחיות את המוצא פי הוי' שבמדבר. ועד"ז יובן למטה מזה, בבחי' נשר שענינה הנפילה מחוץ למקום הקדושה, דדוקא ע"י העלי' ממקום זה עולים עד

15 המשך תער"ב ח"א ע' רכ ואילך. סה"מ תרע"ח שם ע' כה. סה"מ תש"ז ע' 152.

16 לקו"ת פרשתנו שם, א. סה"מ תקס"ד ע' רכא. וראה קהלת יעקב בערכו.

17 ירמי' ב, ו.

18 לקו"ת נשא כ, ג. ראה לב, סע"ב ואילך. ועוד.

19 יבמות סא, רע"א.

20 של"ה כ, ב. רסח, ב. שא, ב. עשרה מאמרות מאמר אם כל חי ח"ב סל"ג.

21 תניא רפ"ב.

22 פרשתנו שם, ט.

23 בהבא לקמן — ראה לקו"ת פרשתנו שם, א ואילך. סה"מ תקס"ד ע' רכ ואילך. וראה גם אוה"ת

פרשתנו ע' א'תרפג ואילך. א'תרפג ואילך. סה"מ תרע"ח שם ע' כד ואילך.

24 נצבים ל, ד.

25 כ"ה בתניא רפ"א. וראה סנהדרין לט, ב.

26 לקו"ת צו יג, סע"ב ואילך. ועוד.

27 עה"פ עקב ח, ג.

28 עקב שם.

לפנימיות הכתר. וזהו טעם ירידת הנשמה למטה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא²⁹, מבחי' נשמה שנתת בי עד לנפחתה בי³⁰ בעוה"ז התחתון, כדי שבעולם זה תהי' העלי' מלמטה ביותר, בסולם המוצב ארצה³¹ דוקא, ועי"ז ראשו מגיע השמימה³¹, למעלה ביותר, עד שהרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה³². וזהו³³ מה שממשיך² יצרנו כאישון עינו, דאישון הוא השחור שבעין כמארז³⁴ אין אדם רואה מתוך הלכך שבעין אלא מתוך השחור שבעין, דענין השחור שבעין היינו השחרות וההעלם והריחוק וכו'. דע"י ההתבוננות בזה שנמצא במקום ההעלם, במקום רחוק, ורע ומר עזבך את ה'³⁵, עי"ז בא לתשובה מעומקא דליבא עד שזדונות נעשו לו כזכיות וזכיות.

וזהו כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף גו', דהריחוף על גוזליו מורה על הרחמים של נשר כפשוטו, דע"י עבודת התשובה מבחי' נשר למטה עולים לבחי' כנשר יעיר קנו שלמעלה מעלה. וע"ד מ"ש במ"א³⁶ דאית רצון ואית רצון, דהרצון התחתון כלי וממשיך את הרצון העליון. ועד"ז יראה תתאה היא כלי ליראה עילאה וחכמה תתאה היא כלי לחכמה עילאה. הרי עד"ז ע"י בחי' נשר עולים למדת הרחמים שלמעלה עד לרחמים שלמעלה מעלה ממדה. וזהו ימצאהו בארץ מדבר גו', דמציאה שייך בדבר שנאבד, היינו שגם אלה שנאבדו בארץ מדבר הרי משם יקבצך גו', ועד שהיא בחי' מציאה, ענין שלא לפי ערך היגיעה, כי הקב"ה לא שיער כביכול בעצמו (הָאֵט זיך ניט געריכט) שימצא את החלק אלוקה בשלימותו במדבר, שהרי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים³⁷. ומשום זה הקב"ה הוא בהתפעלות מעבודת ישראל. ועד שזה מביא לידי תענוג גדול, וכפשוטו הענין, דאינו דומה התענוג של מי שהרויח לפי ערך עבודתו (כמ"ש³⁸ עובד אדמתו ישבע לחם) למי שמוצא מציאה שזהו לא לפי ערך היגיעה. וזהו שממשיך¹ ישאהו על אברתו, לפי שע"י עבודת התשובה עולים למעלה מעלה, עד למעלה מבחי' אברתו, היינו למעלה מרמ"ח אברין דמלכא³⁹, כי ישראל קדמו לתורה ומצוות כדאיתא בתד"א⁴⁰ ואני אומר ישראל קדמו שנאמר (בתורה) דבר אל בני ישראל אמור אל בני ישראל כו'⁴¹. ועד שעולים למקום זה שנאמר עליו הוי' בדר ינחנו גו', ישראל ומלכא בלחודוה⁴², שישראל ועצומ"ה ית' כולא חד.

29 לשון חז"ל — חגיגה ה, ב.

30 נוסח ברכת השחר (ברכות ס, ב).

31 ויצא כח, יב.

32 קהלת יב, ז.

33 ראה סה"מ תקס"ד שם ע' רכו. אוה"ת פרשתנו שם ע' א'תרפח.

34 ויק"ר פל"א, ח.

35 ירמי' ב, יט.

36 ראה תו"א ויקהל פז, ד. דרמ"צ פח, א (מזהר).

37 ברכות לג, ב.

38 משלי יב, יא. כח, יט.

39 וראה ד"ה כנשר יעיר קנו תרמ"א (המשך יונתי תר"מ ע' מד). תשכ"ט (לעיל ע' קכא).

40 רבה — פי"ד. וראה סה"מ תרל"ה ח"ב ס"ע שנו ואילך. וש"נ.

41 ראה ב"ר פ"א, ד.

42 ראה זח"ג לב, א.

והנה ע"י שענינים אלו נלמדים בתושב"כ ואח"כ בתושבע"פ ועד לתורת חב"ד שענינה הוא ההסברה ועד שיתפרנסון מיני⁴³, הרי התבוננות זו מביאה לידי מעשה, חיפוש ובירור הניצוצות בכל מקום, ובפרט כשפוגש ניצוצות אלו בהשגחה פרטית, ועי"ז באים לקיום היעוד הוי' בדד ינחנו גו', כמ"ש⁴⁴ וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב, בקרוב ממש, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, במהרה בימינו ממש.

(43) תקו"ז ת"ו בסופו. וראה כסא מלך שם (הועתק בלקו"ש ח"ז ע' 206 הערה 3. חט"ו ע' 42 הערה 9. ועוד). הקדמת מקדש מלך לזהר.
(44) ברכה לג, כח.